

Divec

Kraj: Královéhradecký

Správní obvod: Hradec Králové

Nadmořská výška: 253 m n. m.

Počet obyvatel: 258

Adresa URL: www.divec.cz

Okres: Hradec Králové

GPS souřadnice: 50.239778N, 15.921653E

První pís. zmínka: 1417 (607 let)

PSČ: 500 03

Historie obce Divec

DIVEC - z přídavného jména divý, divoký. Podle Palackého se psala vesnice také Zdivec roku 1500 a v minulém století i množné číslo Divece.

Objev sídelní jámy pod Spáleným kopcem přispěl ke zjištění předhistorického sídliště. Nalezla se zde keramika, z jejíchž střepů byly vykonstruovány tři nádoby, a vrtaný kamenný sekyromlat.

Nejstarší písemná zpráva o Divci se uchovala z počátku 14. století z doby působení české královny - vdovy Elišky Rejčky v Hradci Králové, která vedla mimo jiné i inkviziční procesy proti kacířům z Černilova, Divece, Librantic a Dobrušky. Další zpráva je datována rokem 1417, kdy vesnice byla rozdělena mezi dva majitele, Hynka z Červené Lhoty a Opatovický klášter. Že oba páni nežili ve shodě, prozrazuje soudní zápis z tohoto roku, kdy se o svá práva přeli. Část držel Hynek z Červené Lhoty, část opatovický klášter.

V polovině 15. století patřil Divec Petrovi z Adršpachu a v roce 1500 se stal panstvím smiřických, když jej koupil Mikoláš Trčka z Lípy. Od poloviny 16. století náležela vesnice Alšovi Rodovskému z Hustířan. Po něm se na vsi vystřídali Hrušovští z Hrušova, Mikuláš Bořek Dohalský, Zikmund Mladota ze Solopisk a v roce 1624 ji držel Jan Hamza ze Zábědovic, načež v roce 1631 přešla do vlastnictví Adama Erdmana Trčky z Lípy. Od tohoto roku prožíval Divec osudy trčkovského panství se všemi útrapami a rebeliemi. Páni měnili majitele usedlostí podle vlastní zvůle, ba dokonce i jména poddaných. Pavla Hance Neumanna (ve vsi žilo několik přistěhovaných Němců) překřtili ve vrchnostenských análech na Pavla Honsnejmana.

V 17. století bylo v Divci několik typických selských gruntů. Pultarovský, Hrnčířovský, Andresovský a Duchanský. Pro zadluženost měnily později majitele a byly děleny podle rozhodnutí panské kanceláře, když nevolník nemohl plnit své povinnosti vůči pánovi. V době temna (1742) hospodář na Andresovském gruntu Matouš Sovák zběhl pro víru do Polska. Smiřičtí feudálové přikazovali diveckým poddaným, že musejí kupovat tam, kde oni určí. V obecní kronice je záznam, jak se v roce 1697 divečtí krčmáři Pultar a Provazník utkali s kupcem Kratochvílem ve Smiřicích proto, že mu vyhrožovali koupí soli jinde. Bylo proto proti nim použito násilí a páni s kupcem si přisadili. Jindy byl zase Jiří Konečný celý rok vězněn pro kacířský blud v panské šatlavě.

Po třicetileté válce (1651) zůstalo v obci pouze 49 obyvatel, z toho jen 4 katolíci a ty ještě přistěhovala vrchnost (mezi nimi rychtář a dva konšelé).

Po zrušení poddanství si počala obec vládnout sama a zvelebovala se. V roce 1885 byla dostavěna ve vsi silnice a přibýlo chalup i obyvatel. Na přelomu století tu stálo už 43 stavení s 245 lidmi.

20. století: V roce 1906 byl v obci na ochranu před požáry založen sbor dobrovolných hasičů, současně v tomto roce byla vystavěna hasičská zbrojnice (dosud stojící) a zakoupena hasičská stříkačka. Sbor

dobrovolných hasičů byl od svého založení nejenom nositelem společenského života v obci, ale svou prací nemalou měrou přispěl zejména k prevenci před požáry v obci. Svojí činnost vykonával zodpovědně jak podmínkách první republiky, fašistické i komunistické totality, tak i v současnosti. Aby se katastr zbavil přebytečné spodní vody, počali divečtí rolníci v roce 1909 pozemky odvodňovat.

Ještě v roce 1910 náboženské cítění obce neochabovalo. Při sčítání lidu se ke katolické církvi hlásilo 145 obyvatel a k evangelické víře 121. Mírné zvýšení popisných čísel nastalo v roce 1925, kdy bylo k Divci přičleněno 5 domků od Černilova. Téhož roku se ve vesnici poprvé rozzářilo elektrické světlo, občané upravovali náves, zpevňovali chodníky a vysazovali aleje. Ke stavbě se jim nabízela libřická opuka a po domácku se hnětli vepřovice, ale do vsi už pronikali i cihly.

V 1. světové válce narukovalo z Divce 47 záložníků, z nichž 6 zaplatilo válečné útrapy života. V lese Dehetníku a pod Spáleným kopcem se tehdy skrývali ruští zajatci, uprchlí ze zajateckého tábora v Josefově. Do jejich zemljanek donášeli divečtí občané jídlo a zprávy a později přicházeli zajatci do stavení k besedám. Jeden Rus byl při útěku rakouskou stráží postřelen a domácí lidé jej léčili. Převrat roku 1918 zastihl divecké přímo při posvícenské zábavě. Po několika letech po válečné konjunkture přišla však léta světové hospodářské krize. Protože stavaři (zedníci, tesaři) měli každý kus pole, nezaměstnanost let 1929–1934 je tolik nepostihla. Hůře na tom bylo několik bezzemků odkázaných jen na podporu.

Ke konci předposledního válečného roku založil Jiří Stánský partyzánskou skupinu o osmi mužích, později se rozrostla o několik dalších členů a dalších z Černilova. Skupina prováděla destrukce na železnici a kladla ježky před kolony německých aut. Připravovala obyvatele na převzetí moci po Němcích a v převratových dnech pomáhala pročešávat okolní lesy. Při odzbrojování německých letců na pouchovském letišti přišli o život dva členové skupiny - Dvořák a Bullis z Černilova. Tato řádně organizovaná skupina odjela pak sřežít národní majetek a upevňovat státní moc do Moravského Karlova. Za svou práci byla vyznamenána. Ihned v prvních dnech osvobození uspořádala obec sbírku Pomoc Praze. V červnu se utábořil v obci sovětský pluk, když se přes Kladsko vracel do vlasti. Obyvatelstvo dodnes na přátelský styk s osvoboditeli rádo vzpomíná.

Vesnice počala dohánět, co bylo válkou promeškáno. Zemědělci plnili řádně dodávky a obec byla odměněna novostavbou mléčnice. Když později JZD vybudovalo novou mléčnici, stará byla přeměněna na prodejnu Jednoty. Investic kvapem v Divci přibývalo. Čekárna autobusů ČSAD, veřejný rozhlas, výsadba nové aleje topolů. Na návsi byl vysázen ovocný sad, silnice zpevněna živičným kobercem, jedna vodní nádrž vyčištěna a druhá pro nedostatek vody zavezena, vyhlouben odpadový náhon z lesa k rybníku a upravena silnice k Černilovu. Po Únoru zřídil MNV ze zrušené školní budovy úřadovnu, přenesl do ní místní knihovnu a učebny začal používat pro promítání filmů. Také soukromé domky dostávají nový vzhled a vybavení. Socializace zemědělství: Protože v Divci převažovali drobní rolníci, projevíli souhlas s Hradeckým programem a stáli za heslem: Půda patří těm, kdož na ní pracují.

JZD bylo založeno v roce 1952 a změnilo ve vesnici nejen způsob výroby, ale i život na vesnici. Až na jednoho rolníka vstoupili tehdy do JZD všichni, po deseti letech i ten poslední. Rok na to provedlo JZD hospodářskotechnickou úpravu půdy, svedlo skot do větších stájí a v roce 1964 přešlo na vyšší úroveň hospodaření. Od roku 1954 do roku 1965 obhospodařovalo družstvo také půdu v horských oblastech (30–70 ha) na Vrchlabsku. Získáním krkonošských luk sledovalo rozšíření krmivové základny. Protože výměra domácí půdy je nízká, počítá se sloučením s JZD Librantice. Také doma získává divecké družstvo půdní rezervy a našlo je v pastvinách u Nového Hradce Králové. Na

špičkové práce jsou do Divce zváni sezónní dělníci z Moravy a Slovenska.

První pokusy o vystavení školy se datují do roku 1877. Tehdy však pro nevůli c.a.k. rakouskouherských úřadů nebyly dovedeny do zdárného konce. Jednání byla obnovena v roce 1906 a již v roce 1909 se začalo v nové jednotřídní škole vyučovat. Jinak o školní docházce jsou v místě záznamy už od roku 1788, kdy děti katolických rodičů chodily do školy v Libranticích a evangelíci obojího vyznání do škol v Černilově. V jedné třídě divecké školy se tehdy vyučovalo 60 až 70 žáků. V posledních letech jich však ubývalo, až byla škola v roce 1947 zavřena a děti dojíždějí do plně organizované školy v Černilově. Budova pak byla dále využívána jako místní knihovna, sídlo Místního národního výboru v Divci a po administrativním přičlenění k Černilovu v polovině 70. let 20. století sloužila jako depozitář Okresního archivu v Hradci Králové. Po osamostatnění obce počátkem 90. let rozhodlo obecní zastupitelstvo vzhledem k neutěšenému fyzickému stavu budovy, resp. k vysoké finanční nákladnosti její rekonstrukce, o jejím odstranění. Pozemky, na kterých školní budova stála, byly prodány k zastavění, z výnosu tohoto prodeje pak byla zahájena výstavba kanalizace a čistírny odpadních vod.

